

BRAUNS, Marcel, essayist, publicist en redenaar (Hasselt 2 oktober 1913).

Studeerde aan het Koninklijk Atheneum te Brugge, trad in de Jezuïetenorde en behaalde in 1935 de kandidatuur in de klassieke filologie, in 1938 het licentiaat in de thomistische wijsbegeerte. Hij was enkele jaren poësisleraar te Turnhout en behaalde in 1946 het doctoraat in de godgeleerdheid met een dissertatie over de Heilige Drievuldigheid. Terwijl hij te Gent als predikant en zielzorger werkzaam

was, leidde hij enige tijd het katholieke literaire jongerentijdschrift *Nieuwe Stemmen*. Hij volgde pater Van Mierlo op als docent in de Nederlandse letterkunde en in de verklaring van middelnederlandse teksten aan de Facultés Universitaires te Namen (1948-'61). Hij doceerde er ook Europese letterkunde. Brauns is thans werkzaam in het boekbedrijf.

Tot 1962 was pater Brauns vooral bekend als dichter, dramaturg en auteur van wijsgerige en religieuze opstellen. Als gastredenaar voor culturele organisaties zoals het Erasmusgenootschap had men hem al leren kennen als een overtuigd Groot-Nederlander en Vlaams-nationalist, zonder dat hij evenwel uitdrukkelijk een partijpolitiek standpunt innam. Van 1962 af begon pater Brauns aan een reeks spreekbeurten in het hele Vlaamse land, meestal onder de titel *De Vlaamse Beweging* bijbels belicht, met een duidelijke politieke stempel. Zich baserend op de Bijbel verdedigde hij het Vlaams-nationalisme en het recht van de gelovige op vrije keuze inzake politiek engagement, meer in het bijzonder ten gunste van de Volksunie. Pater Brauns ontpopte zich hierbij als een scherp debater en een echte demagoog. Zijn spreekbeurten sloegen niet alleen in bij oudere gelijkgezinden, maar ook bij jongeren. Door zijn scherpe aanvallen op de aan haar sociaal aanzien gebonden kerkelijke overheid vertolkte hij op zijn manier verwachtingen die na het Tweede Vaticaans concilie nog niet direct in vervulling gingen. Al spoedig verwekten zijn spreekbeurten rumoer in de Franstalige pers – vooral in *La Libre Belgique*, die onophoudelijk de bisschoppelijke overheid aanmaande hem een spreekverbod op te leggen – en een zekere verontusting in de Vlaamse pers. Toen hij door de overheid voor de keuze geplaatst werd zijn politieke activiteiten te staken of zijn orde te verlaten, verkoos hij dit laatste (30 september 1964).

Toen er sprake was van een Vlaams Front tussen de Volksunie en figuren uit de niet-partijpolitieke V.B. met het oog op de verkiezingen van 1965, en er in de Volksunie zelf onenigheid heerste, nam Marcel Brauns stelling tegen de verruiming van de Volksunie. In een heftige zuiveringscampagne, zoals hij het zelf noemde, trok hij van leer tegen de groep van Daniël Deconinck, dreigde hij met een saneringslijst en sprak er zelfs van de hele top van de Volksunie te zuiveren. Vlak voor de verkiezingen moest de Volksunie klaarblijkelijk nog enigszins rekening houden met Brauns. Maar op dat ogenblik was zijn politieke rol zo goed als uitgespeeld. Zijn saneringscampagne vond alleen nog bij een kleine minderheid van zijn vroegere toehoorders sympathie. Na de verkiezingen van mei 1965 wees de Volksunie hem af. Wel stichtte hij nog een Braunsfonds en was hij betrokken bij de stichting van een Vlaams-Nationale Vleugel van de Volksunie, maar hierover vernam men weldra niets meer. Eind 1965 is Brauns nog eens spectaculair in het nieuws gekomen door zijn getuigenis tijdens het proces-Verbelen (Wenen 13 december 1965). Hier verklaarde Brauns als getuige dat Verbelen, een voormalig SS-er, goed gehandeld had en vrijgesproken moest worden. Aan dit proces wijdde hij een boek in pamfletstijl: *Mijn waarheid*.

WERKEN: behalve een twintigtal publikaties van literaire en religieuze aard, de brochures: *Radikalisme in de Vlaamse Strijd* (1964); *Vlaams-Nationaal Getuigenis* (1964). - Boek: *Mijn Waar-*

heid (1966). - Tijdschrift: *Pater Braunsfonds* (sinds juli 1968).

LITERATUUR: Artikelen in *Dokumentatieblad* (1959-'65); *Feiten en Meningen* (1966-); - *Biografie/Bibliografie van Pater M. Brauns*, in *Hier Braunsfonds*, nr. 1 (juli 1965); - H. Todts, *Hoop en wanhoop der Vlaamsgezinden*, II-III (1967-'71).

ERIK VANDEWALLE